

REFERAT

Prigodom proslave 100-te obljetnice osnutka DVD-a Sveti Đurđ

Štovane dame i gospodo, braćo vatrogasci!

Ukazana mi je izuzetna čast da Vas u nekoliko slijedećih minuta mogu upoznati s bogatom povijesću jednog od najstarijih dobrovoljnih vatrogasnih društava našeg kraja, povijesću DVD-a Sveti Đurđ.

Više od jednog stoljeća aktivnog postojanja i nadasve uspješnog djelovanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva u Svetom Đurđu na načelima dobrovoljne aktivnosti i samoorganiziranosti građana na ostvarivanju humanih ideja, te međusobne pomoći u borbi protiv požarnih i drugih elementarnih opasnosti, ponosno ističemo kao povod za osvrt na prijedeni put, kao i razlog za obilježavanje tog značajnog jubileja.

Govoriti o Svetom Đurđu sa željom da se spomene ono što njegovi mještani smatraju najvažnijim, a ne spomenuti vatrogasce i njihovu uzornu organizaciju bilo bi svakako pogrešno, jer su vatrogasci sudionici svih društvenih zbivanja na svojem području, po ugledu i mogli bismo reći popularnosti među vodećim su društvenim organizacijama, a po zalaganju i nesebičnosti u pružanju pomoći drugima svakako su vodeća organizacija u našem kraju. Zbog takvog svog pristupa ljudima i sumještanima nikad nije izostala podrška ostalih mještana, kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu.

Kako je tradicija vatrogasnog djelovanja na ovom području izrazito jaka i seže u prošlo stoljeće, blizina kolijevke modernog hrvatskog vatrogastva, grada Varaždina, pozitivno je djelovala na razvoj vatrogasne misli i kod mještana Svetog Đurđa, gdje je ubrzano ukazana želja za osnivanjem mjesnog Dobrovoljnog vatrogasnog društva. Nužnost za brzim i nadasve efikasnim sprečavanjem haranja vatrene stihije još je bila izraženija u to vrijeme početaka razvoja organiziranog vatrogasnog pokreta, posebno zbog poraznih iskustava u borbi s vatrom koja je nemilice gutala slamnate krovove seljačkih domaćinstava i ostavljala često velike obitelji bez osnovnih egzistencijalnih uvjeta.

Začetnik vatrogasnog pokreta u našem kraju bio je Konrad Klingspoegel, ondašnji učitelj u mjesnoj školi. Okupivši istomišljenike među mještanima svih sela tadašnje Župe Sveti Đurđ, počela su se osnivati Dobrovoljna vatrogasna društva u svim selima našeg kraja. Danas slavimo 100-tu obljetnicu osnutka DVD-a Sveti Đurđ, no smatramo da je potrebno objasniti okolnosti zbog kojih je došlo do tako "kasnog" registriranja našeg društva. Iz pojedinih dokumenata koji se nalaze u arhivi društva te prema iskazima najstarijih živućih članova društva, Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Đurđ osnovao je 1874. godine već spomenuti učitelj Klingspoegel uz podršku pojedinih mještana Svetog Đurđa među kojima je potrebno istaknuti Vinka Kovačića.

Godina 1897.-a službeno se vodi kao godina osnivanja DVD-a, a povod tome je naša "stara šprica" kako od milja zovemo našu najstariju, potpuno očuvanu ručnu štrcaljku koju možete vidjeti na ovom prostoru ispred svečane bine. Ona je proizvedena 1897. godine. Nakon 1. Svjetskog rata prigodom popisivanja postojećih vatrogasnih društava ondašnje Vatrogasne zajednice Savske banovine, DVD Sveti Đurđ uslijed slabog vođenja zapisničarske službe i nedostatka pismenog dokaza naše društvo vezano je uz nabavku tada nam već druge ručne štrcaljke i upisano u registar kao društvo osnovano 1897. godine.

Evo i nekoliko riječi o opremi koja je nabavljena na samom početku rada društva. Ekonomske mogućnosti nisu dozvoljavale snabdijevanje društva snažnom opremom, a očekivanje novčane pomoći od viših institucija bilo je izlišno. Preostalo je prema tome, prikupljanje skromnih sredstava za nabavku prve štrcaljke u samome mjestu. Nakon tri godine spašavanja opožarenih objekata običnim kantama, društvo je 1877. godine kupilo prvu štrcaljku. Ravnajući se prema današnjim mjerilima, ta prva ručna štrcaljka bila je strahovito primitivna, no za ondašnje vatrogasce predstavljala je efikasnu pomoć u borbi protiv vatre.

Dobava vode u pumpu vršila se lijevanjem iz kanti, no i ovako jednostavan mehanizam pomogao je u smanjivanju broja nastradalih domaćinstava, ne samo u Svetom Đurđu, već i u okolnim mjestima. Zahvaljujući upornom radu i zalaganju članova 1897. godine prodana je ta prva štrcaljka te kupljena već spomenuta nova, sa modernijom pumpom. Kupnjom ove štrcaljke u mnogome je olakšan rad vatrogasaca na požarištu, a učinak je bio daleko veći, prvenstveno zbog mogućnosti korištenja usisa vode iz bunara te većeg pritiska vode u tlačnim cijevima. Ta štrcaljka ima svakako svoj poseban udio u stvaranju ugleda koji su vatrogasci iz Svetog Đurđa stekli na požarištima širom našeg kraja.

Godine 1879. izgrađeno je prvo vatrogasno spremište. Uslijed dotrajalosti i potrebe za većim prostorom, 1942. godine srušeno je staro i izgrađeno novo spremište koje predstavlja jedan dio današnjeg vatrogasnog doma DVD-a Sveti Đurđ.

Godine 1910. Nabavljena su prva vatrogasna odijela te pojedini dijelovi opreme društva. Te iste godine provedena je reorganizacija društva. Društvo je postavljeno na jednu širu osnovu sa tendencijom jačeg kulturnog i javnog djelovanja društva. Na zabavama i javnim vježbama nastojalo se prikladnim programima utjecati na odaziv ljudi u članstvo vatrogasne organizacije, te jačanje njene materijalne osnove radi što bolje spremnosti i efikasnosti kod intervencija.

Prva polovica ovog stoljeća obilježena je nesebičnim zalaganjem pojedinih članova društva koji su tijekom I. i II. svjetskog rata održavali duh dobrovoljnog vatrogastva u našem mjestu nadajući se boljim vremenima za našu humanu organizaciju. Tu moram spomenuti i prvog, te se nadamo jedinog vatrogasca našeg DVD-a koji je izgubio život vršeći svoju dužnost. Josip Kovač poginuo je dežurajući kod vatrogasnog doma prigodom bombardiranja sela posljednjih dana II. svjetskog rata.

Prema spisima koji se nalaze u arhivi DVD-a, prvu polovicu povijesti djelovanja društva, svojim su radom obilježili slijedeći članovi: Kovačić Vinko kao jedan od osnivača te abecednim redom: Bahat Ivan, Bahat Valent, Bahat Đuro, Bahat Tomo, Borko Ivan, Čurila Mijo, Gomaz Ivan, Golubić Stjepan, Glavak Antun, Hajdinjak Ivan, Hajdinjak Stjepan, Horvat Franjo, Horvat Lovro, Horvat Stjepan, Ivančić Ignac, Ivančić Ivan, Ivančić Franjo, Jakopović Franjo, Jakopović Pavao, Kovač Josip, Kovaček Franjo st., Kovaček Ignac, Kovaček Stjepan st., Kovačić Andrija, Kovačić Franjo, Kovačić Jakob, Kraljić Ivan, Maljak Viktor, Martinec Martin, Meštović Nikola, Mikulić Stjepan, Namjesnik Antun, Namjesnik Josip, Orlović Alojz, Orlović Antun, Orlović Matija, Petrošanec Franjo, Stančin (Franje) Ivan, Stančin Julije, Stančin Lovro, Šipek Franjo, Špoljarić Ivan, Tkalec Ivan, Zlatar Josip, Zlatar Lovro. Navedeni članovi predstavljaju većinu, međutim normalno je za očekivati kako je nemoguće sjetiti se svih članova DVD-a koji su u samim počecima našeg društva svojim dobrovoljnim radom pomogli na bilo koji način. Posebnu zahvalu zbog toga upućujemo nenavedenim osobama uz nadu kako će im dragi Bog te naš nebeski zaštitnik Sveti Florijan naplatiti sve dobro što su učinili ovom društvu. Uz ovo slijedi i napomena kako će članovi koji su nastavili s tradicijom dobrovoljnog vatrogastva u Svetom Đurđu u ovoj, drugoj polovici rada društva biti spomenuti prigodom dodjele priznanja te odlikovanja.

1962. godine, nakon punih 65 godina, ručna štrcaljka zamijenjena je prvim agregatom tipa "Savica" koji je također i danas u ispravnom stanju. Budući da je agregat "Savica" bio malog kapaciteta u odnosu prema iskazanim potrebama, prišlo se nabavi novog agregata.

1974. godine kupljen je novi agregat "Magirus TS 8/8", a sredstva su namirena od strane mještana Svetog Đurđa, vatrogasnog fonda bivše općine Ludbreg te iz vlastitih prihoda društva. U to vrijeme obavljeno je postavljanje hidrantske mreže po cijelom selu čime je povećana mogućnost dobave vode za 3-4 mlaza vode. Time je sigurnost sela što se tiče protupožarnih mjera dovedena na, za ono vrijeme, vrlo visoku razinu.

S obzirom na porast potreba DVD-a i sve veći napredak u protupožarnoj zaštiti koji je trebalo pratiti, pokazalo se neophodnim svodenje vremena odaziva na intervenciju na što manju razinu. U skladu sa zahtjevima te materijalnom situacijom društva, 1977. godine kupljeno je "kombi" vozilo marke "TAM" za potrebe prijevoza članova, opreme itd. Tijekom 70-ih i 80-ih

godina društvo je nabavilo i određene količine vatrogasne opreme koju koristimo što je bolje moguće. Nabavljena je i traktorski nošena centrifugalna štrcaljka za manje intervencije.

Od 1995. godine koristimo navalno vozilo-cisternu "Magirus", vlasništvo VZ Općine Sveti Đurđ kojim obavljamo sve potrebne poslove iz domene rada javne općinske postrojbe.

Posebno poglavlje u povijesti DVD-a Sveti Đurđ zauzimaju veliki uspjesi takmičarskih ekipa DVD-a koje su tijekom proteklih 40-tak godina više nego pozitivno pronosile ime mjesta na takmičenjima širom sjeverne Hrvatske osvojivši brojna priznanja. Dovoljno je spomenuti 60-tak pehara koji rese prostorijske našeg vatrogasnog doma. Nadu u podjednako uspješnu budućnost, društvo nalazi u mladoj ekipi koja već na samom početku pokazuje da je spremna i za ostvarivanje najboljih rezultata. Tradicija dobrovoljnog vatrogastva u Svetom Đurđu ove je godine predstavljena i u najpoznatijem te najstarijem listu američkih vatrogasaca "National Fire & Rescue", a DVD Sveti Đurđ prvo je društvo iz Europe predstavljeno u SAD-u. Čestitke prigodom obilježavanja 100-godišnjice DVD-a dobili smo od vatrogasnih društava iz cijelog svijeta: iz Novog Zelanda, Australije, Filipina, Japana, većine europskih zemalja te na kraju mnoštva društava iz Sjeverne Amerike, od Chicaga do Los Angelesa te na kraju iz najpoznatijeg društva na svijetu, New York Fire Departmenta.

U svojem radu društvo je pratilo suvremene tokove u pogledu sudjelovanja u akcijama s ciljem popularizacije vatrogasnog pokreta. Tako smo u skladu sa tradicijom i ove godine po 25. puta sudjelovali u manifestaciji "Svibanj- mjesec zaštite od požara". Dan vatrogastva, 4. Svibnja slavili smo u Hrženici gdje je ponovno, nakon 50 godina, ustanovljeno štovanje Sv. Florijana, zaštitnika vatrogasaca. Ove godine u naše društvo vratili smo još jednu tradiciju. Posebnu notu sa svojim odorama tijelovskoj su procesiji ponovno dali vatrogasci iz cijele općine.

Glede situacije oko članstva DVD-a, možemo se pohvaliti da smo posljednjih nekoliko godina uspjeli pomladiti društvo sa 20-tak novih članova čime smo prosječnu starosnu dob operativne postrojbe spustili na zavidnih 30 godina. Spomenuću i zanimljivost da imamo petoricu uspješnih studenata među našim članovima. Trenutno operativnu postrojbu sačinjava 29 aktivnih vatrogasaca, 11 je članova mladeži društva, 12 članova ima počasni status dok podupirajućih članova imamo 27. S obzirom na prvu polovicu stoljeća i početak druge kada se broj članova kretao od 15 do 20, smatramo trenutnu situaciju glede članstva zadovoljavajućom.

Preustrojem lokalne uprave i samouprave u Republici Hrvatskoj, došlo je i do promjena u ustroju udruga dobrovoljnih vatrogasaca. Nakon utemeljenja Vatrogasne zajednice Općine Sveti Đurđ 1993. godine, DVD Sveti Đurđ proglašen je javnom postrojbom, odnosno postrojbom od općeg interesa za svoju općinu. U skladu s tim povećana je i odgovornost društva o čijem djelovanju u slučaju požara i ostalih nepogoda danas ovisi sudbina oko 5 000 stanovnika općine.

Nadamo se da će sreća te naš nebeski zaštitnik Sveti Florijan pratiti Dobrovoljno vatrogasno društvo Sveti Đurđ u našem nastojanju za što boljim rezultatima prigodom obavljanja svih zadataka.

Puno sreće želimo i Vama, braćo vatrogasci uz nadu u novi susret u Svetom Đurđu.

POMOZ BOG!

Tajnik:
Stjepan Kovaček

U Svetom Đurđu, 20. srpnja 1997. god.